

דברות קודש

מאת
ב"ק מרן אדמו"ד שליט"א

פדשת זארא

מצודף בסוף הגליון לדגל היארצייט
ליקוטי דברות קודש
מב"ק מרן אדמו"ד שליט"א
בהם מזכיר את אביו
ב"ק מרן אדמו"ד זיע"א
מושגה האחרונה

כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה

או לעילוי נשמת

ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:

א.ש. אשדוד

0527627127

פרשת וארא

בניו ואת ביתו אחריו, האבות הקדושים נקראו אבות בגלל שהם דאגו להדורות הבאים אחריהם, משא"כ נח ומתושלח שלא השפיעו על הדורות הבאים אחריהם.

ויש ליישב לפי דבריו מה שכתב רש"י וארא אל האבות, והוא על פי מה שכתב רש"י (שמות ו ד) גם כשנראיתי להם בא-ל ש-די, הצבתי והעמדתי בריתי ביני וביניהם לתת להם את ארץ כנען. לאברהם בפרשת מילה נאמר (בראשית יז א ח) אני א-ל ש-די וגו' ונתתי לך ולזרעך אחרריך את ארץ מגורריך. ליצחק, כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל והקימותי את השבועה אשר נשבעתי לאברהם (שם כו ג), ואותה שבועה שנשבעתי לאברהם בא-ל ש-די, אמרתי ליעקב אני א-ל ש-די פרה ורבה וגו' (שם לה יא), ואת הארץ אשר וגו' (שם יב).

הרי אנו רואים שכשהקב"ה נראה אל אברהם יצחק ויעקב בשם א-ל

וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בא-ל ש-די ושמי ה' לא נודעתי להם (שמות ו ג). וברש"י: וארא - אל האבות, וכבר ידוע הקושיא שהקשו המפרשים מה בעי רש"י בזה, דהלא פשיטא שאברהם יצחק ויעקב הם אלו האבות.

בשבוע הבעל"ט (א' שבט) יחול היומא דהילולא קמא של אבא מארי כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע הכ"מ. בדרשת שבת הגדול באחת השנים, דקדק בלשון הפסוק, והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם (מלאכי ג כד). למה לא נאמר והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבות, מה הוא התוספת הלשון של 'אבותם'.

ואמר אבי ז"ל ש'אבותם' קאי על האבות, אברהם יצחק ויעקב, ולמה הם נקראו האבות, ולא מצינו שנח ומתושלח נקראו אבות, אלא הטעם שאברהם יצחק ויעקב נקראו אבות, והאחרים לא נקראו אבות, זה מפני אצל אברהם אבינו נאמר (בראשית יח יט) כי ידעתיו למען אשר יצוה את

ש-די, כל התגלויות האלו היו קשור לדורות אחריהם, ולכן שפיר מובן למה כתב רש"י וארא אל האבות, שמה שנראה הקב"ה לאברהם יצחק ויעקב בא-ל ש-די, הוא בענין הנוגע לזרעם, ולכן כתב רש"י 'אבות'.

רש"י (שמות ו ט) כותב שהטעם שהזכיר הכתוב את האבות אברהם יצחק ויעקב, דרשוהו רבותינו (שמו"ר ו ד, סנהדרין קיא.) לענין של מעלה, שאמר משה למה הרעותה, (שם ה כב) אמר לו הקב"ה חבל על דאבדין ולא משתכחין, יש לי להתאונן על מיתת האבות, הרבה פעמים נגליתי עליהם בא-ל ש-די ולא הרהרו אחר מדותי, ואתה אמרת למה הרעותה.

השם של ש-די מורה על הענין של צמצום" כמו שאמרו חז"ל (חגיגה יב.) שבשעה שברא הקב"ה את העולם היה מרחיב והולך כשתי פקעיות של שתי עד שגער בו הקב"ה והעמידו, שנאמר (איוב כו יא) עמודי שמים ירופפו ויתמהו מגערותו

והיינו מאי דכתיב {בראשית לה יא} אני א-ל ש-די, אני הוא שאמרתי לעולם די. וביאור דברי הגמרא הם, דהנה הקב"ה בתחילת הבריאה ברא עולמו בענין של צמצום (ראה ריש ספר אוצרות חיים), שצמצם שכינתו ית' שהוא אין סוף לברוא עולם גשמי ומצומצם, כדי לתת שכר לאדם ע"י הבחירה במה שהוא בוחר בטוב ורואה אלוקתו ית"ש המצומצם בתוך הבריאה, והיו העולמות מתפשטים עד שאמר להם די, דהיינו דהעולמות היו מתגשמים יותר ויותר עד שאמר להם די, שראה הקב"ה דאם יתגשם יותר לא יהיה אפשרות לאדם לבחור ולראות אלוקתו ית"ש בתוך הבריאה מרוב התגשמותו, ולכן אמר לעולמו די.

וכמו כן יאמר לצרותינו די, שהרי זה שמביא הקב"ה צרה לאדם הוא בשביל שידע ויכיר בבוראו, ואולם גם בתוך הצרות צריך להיות האפשרות לראות אלוקתו ית"ש, כי יש ל"ע פעמים שיבוא צרה גדולה

א. ראה באור החיים הק' שכתב וז"ל: עוד ירצה כי בא האדון ברוך הוא להשיב למשה על ששלחו קודם הקץ, ואמר כי הגם ששם קץ לחושך לצאת בני ישראל מארץ מצרים והקץ עדיין לא נשלם, יש לך לדעת כי הקץ שעשיתי להאבות הוא בחינת אל שדי ובו שמתי לגלות גבול ואמרתי לו די אבל בחינה אחרת לא נודעתי פי' לא אמרתי להם הקץ שיהיה באמצעות הרחמים אם יבקשו ויעוררו רחמים כמו שעשו ישראל שבקשו ממני רחמים וידפקו על דלתי הרחמים קודם הקץ לא נודעתי להם, ולכן הגם שלא שלמו ימי העינוי והצרה אף על פי כן רחמתי עליהם במדת הו"ה, והוא אומרו בתחלה אני ה' והבן.

לעיניים כצרות, אולם באמת הכל הוא אך טוב וחסד, כי טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו, ומה שנראה לעינינו כצרות, בגלל שאנו רואים באופן של צמצום, אבל באמת בתמונה הכוללת, מה שנראה לעינינו צרות הוא בעצם רחמים וחסדים.

השם הוי"ה שהוא ענין של היה הוה ויהיה, הוא הענין של התמונה הכוללת שאז רואים שמה שהיה נראה לעינים כמו צרה הוא באמת חסד. וזה שאמר הקב"ה למשה 'ושמי ה' לא נודעתי להם', שגם האבות הק' עברו דברים שנאה לעינים כמו צרות, ושמי ה' לא נודעתי להם ולא ראו את התמונה כוללת, שבאמת הכל הוא אך טוב וחסד.

ולזה אמר הקב"ה למשה שהתלונה שלך למה הרעותה לעם הזה מגעת, בגלל שבראייתך המצומצמת זה נראה כמו רע, וגם האבות עברו עתות קשות ולא הרהרו אחר מדותי, וזה בגלל שהאבות הבינו שמה שהם עוברים עכשיו הצרות, בראייה הכוללת הוא באמת טוב. דבר זה דרש הקב"ה ממשה, שהוא יבין שכל מה שהוא רואה שעם ישראל עוברים צרות

כ"כ שמגיע לכזה הסתר פנים שאי אפשר כבר לראות אלוקתו ית"ש בתוך הצרה מרוב ההסתרה, וכן אנו מבקשים שכמו שכשברא עולמו אמר די מאחר שא"א שיהיה עוד התפשטות הגשמי, כך גם יאמר לצרותינו די שלא יבוא עלינו צרות גדולות ומרות כאלו שלא נוכל לראות משם את השם.

גם האבות הק' עברו הבחינה של א-ל-ש-די וגם עם הבחינה של הילדים, אברהם שהיה צריך לשלוח את ישמעאל מהבית על פי בקשתה של שרה, אחרי שהיה מריב עם יצחק. גם יצחק עם עשו, וגם יעקב עם מכירת יוסף.

וזה מה שאמר הקב"ה למשה רבנו אחרי שאמר למה הרעותה לעם הזה, אמר לו הקב"ה חבל על דאבדין ולא משתכחין, יש לי להתאונן על מיתת האבות, הרבה פעמים נגליתי עליהם בא-ל-ש-די, שגם הם עברו כל מיני עיניים של קושי וצמצום ולא הרהרו אחר מדותי.

והנה אח"כ כתיב, ושמי ה' לא נודעתי להם. השם הוי"ה מראה על הענין שהקב"ה הוא היה הוה ויהיה. כי הנה כל הצרות השונות שהאדם עובר בזה העולם הם רק נראים

מבארדיטשוב זי"ע שאמר פעם לתלמידים התדעו איך אני הייתי מנהיג את העולם אילו אני הייתי הרבנו של עולם, מיד הרהרו כולם שהרה"ק מבארדיטשוב שהיה ידוע כסגורן של ישראל, אם הוא יהיה הרבנו של עולם, יהיה חסדים ורחמים מגולים בכל העולם, אלא שהרה"ק מבארדיטשוב אמר, אילו אני הייתי הרבש"ע הייתי מנהיג את העולם באותו אופן בדיוק כמו הנהגת השי"ת, כי ידע שהנהגת העולם הוא באמת מתוך חסדים ורחמים, אבל לא תמיד זה נגלה לעינינו.

יעזור השי"ת שזכות כ"ק אאדמו"ר זי"ע הכ"מ שיומא דהילולא דיליה חל השבוע, יגן עלינו ועל כל מי שהיה קשורים אליו, ועל כל כלל ישראל, שנזכה לראות הנהגת הקב"ה באופן של רחמים וחסדים בביאת גוא"צ בב"א.

מתוך השהו"ט ליל שב"ק פרשת וארא תשפ"ב
שבת יארציט של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע

ורעות בגלות מצרים, הוא רק בראיית עיניים באופן מצומצם, אבל באמת בראייה הכוללת הכל הוא חסד קל.

כשצדיקים הולכים לעולמם, התלמידים מבקשים מהם שיקרעו שערי שמים ושירחמו עליהם משמי מרום שנזכה כבר לצאת מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה. אולם ידוע כמה מעשיות אצל צדיקים שבזה העולם אמרו שלא ינחו ולא ישקטו עד שיביאו את הגאולה, ומשעלו ונתעלו לעלמא דקשוט ראו שכל הצרות שעוברים עם ישראל בגלות הכל הוא לטובתם, ולכן לא דחקו את הקץ, כי ראו הכל בבחינת השם הוי"ה באופן של היה הוה ויהיה, וראו שבאמת הכל טוב הוא לישראל.

וכבר הגיד בזה כ"ק אאזמו"ר זי"ע בשם הרה"ק רבי לוי יצחק

ויאמר ה' אל משה ואל אהרן לאמר. כי ידבר אליכם פרעה לאמור תנו לכם מופת ואמרת אל אהרן קח את מטך והשלך לפני פרעה יהי לתנין (שמות ז ח-ט).

בילקוט שמעוני (חוקת רמז תשסג) כתב, קח את המטה, זה שאמר הכתוב (תהלים קי ב) מטה עוזך ישלח ה' מציון. זה המטה שהיה ביד יעקב אבינו, שנאמר (בראשית לב יא) כי במקלי עברתי. והוא המטה שהיה ביד יהודה, שנאמר (שם לח יח) חותמך ופתילך ומטך אשר בידך. והוא היה ביד משה, שנאמר (שמות ד יז) ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האותות, והוא היה ביד אהרן, שנאמר וישלך אהרן את מטהו. והוא היה ביד דוד, שנאמר (שמואל א יז מ) ויקח מקלו בידו. והוא היה ביד כל מלך ומלך עד שחרב בית המקדש, וכן עתיד אותו המטה למסר למלך המשיח, וכן עתיד לרדות בו את אומות העולם, לכך נאמר מטה עוזך ישלח ה' מציון.

וכן איתא במדרש (ש"ר ח ג) המטה משקל ארבעים סאה היה ושל סנפרינון היה ועשר מכות חקוקות עליו נוטריקון דצ"ך עד"ש באח"ב אמר לו הקדוש ברוך הוא בטכסיס הזה הבא עליו את המכות.

בספר נתיבות שלום (נתיבי תורה ג ו) מביא מהרה"ק הר"מ מדולינא זי"ע (בספר דברי משה) כי בפסוקים שאומרים בהגדה של פסח, טמיר וגניז בהם כל האורות סוד יציאת מצרים, וע"י אמירתם ממשיכים הארה הזאת, היוצא מדבריו שכל מה שאומרים בהגדה, חוץ מהפשט הפשוט של סיפור יציאת מצרים, מונחים במילים אלו גם האורות והסודות של יציאת מצרים.

לפי דבריו יובן מה שאנו אומרים רבי יהודה היה נותן בהם סימנים דצ"ח עד"ש באח"ב, דלכאורה צריך להבין מה חידש בזה רבי יהודה, הלא מכות אלו ידועים אפילו לכל ילד קטן, ולמה היה צריך לעשות להם סימנים, אלא י"ל שבמילים אלו טמיר וגנוז כל האורות והסודות של יציאת מצרים.

גם היום יש בחינה של מטה זו, זקינתי הרבנית רחמה מירל ע"ה, שהיתה אמא של זקינתי הבאסטאנער רעביצין ע"ה אשת חבר כ"ק אאזמור"ר זי"ע, היה לה בירושה שתי חפצים מזקינה הרה"ק מראפשיץ זי"ע, ספר תורה ומקל. וכשהיא נפטרה עברה בירושה הספר תורה לזקינתי, וכהיום זה נמצא אצל

דודי כ"ק אדמו"ר מבאסטאן שליט"א, והמקל עבר בירושה לדודתי הרבנית מסטראזניץ קליוולאנד ע"ה, ואיני יודע אצל מי הוא נמצא היום.

מקל זו של הראפשיצער רב היה מקל מיוחד, ומספרים שפעם היה הראפשיצער רב בדרך והיו שמה כמה גויים שרצו לשלוח בו יד,

מתוך קידושא רבא בצפרא דשבתא שב"ק פרשת וארא תשפ"ב

הנה במכת ברד כתב הבעל הטורים על הפסוק (שם פסוק כט) הקולות יחדלון והברד לא יהיה עוד. שעל הקולות לא אמר שלא יהיו עוד, כי יהיו במתן תורה. וכוננת דבריו הם, דהבעל הטורים מדקדק על שינוי הלשון, דאצל הקולות הפסוק משמש בלשון יחדלון, ואצל הברד כתיב לא יהיה עוד. ועל זה כתב הבעל הטורים דבאמת רק הברד לא יהיה עוד, אבל הקולות רק יחדלון באופן זמני ויחזרו במתן תורה.

ויש לומר דלפי הבעל הטורים מובן מה שאמר פרעה למשה רבינו, ורב מהיות קולות אלוקים וברד ואשלחה אתכם (שם פסוק כח). שלפי הנראה מהפסוקים עיקר המכה היה ברד, והקולות היה רק דבר משני, ופרעה התחיל עם הקולות, שנראה שהרע לו הקולות יותר ממה שהרע לו הברד. ולפי דברי הבעל הטורים מובן ענין זה, שהקולות לא היו סתם קולות, הקולות היו הקולות של מתן תורה כדאמרן, וקולות כגון דא לא היה פרעה יכול לסבול מרוב רשעותו.

מתוך רעוא דרעיון שב"ק פרשת וארא תשפ"ב

שב"ק פרשת שמות תשפ"ג

קידושא רבא

שהוא מורד לך הוי מודה לו במאד מאד, וזה שבא הכתוב לומר לנו שאע"פ שבני ישראל היו תחת שעבוד גדול וחזק של מצרים, בכל זאת נתחזקו ויעצמו להודות לה' על כל מה שנעשה להם.

ובזה פירש הכתוב 'וירבו', ע"י מה זכו שיהיה להם ילדים במעלות האיכות, ע"י 'ויעצמו במאד מאד', שנתעצמו מאד במדה של 'ובכל מאדך' עכתו"ד.

הדברים מתאימים למה ששמעתי בשם אדמור"י בית בעלזא שכשאומרים בשמונה עשרה בברכת מודים 'אתה הוא לדור ודור', צריכים לכוון שיזכה לדורות של תלמידי חכמים יראים ושלמים, והגיל אני לומר למה קבעו תפילה זו בברכת מודים דייקא, אלא שענין זה בא להורות שילד שגודל בבית שרגילים להודות, יגדל להיות

ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד (שמות א ז). רש"י כתב (שם) שהיו יולדות ששה בכרם אחד. וכבעל המורים ביאר שיש ששה לשונות בפסוק והן כנגד ששה שהיו יולדות בכרם אחד.

וב"ק אאזמו"ר זי"ע ביאר הפסוק לפי דבריו בביאור הפסוק (בראשית א כב) 'ויברך אתם אלקים לאמר פרו ורבו וגו'', ד'פרו' הכוונה לריבוי בכמות, ותיבת 'ורבו' רומז על ריבוי באיכות, וע"ד שאמרו (ע"ז כ). ברשב"ג כשראה עכו"ם נאה, אמר (תהלים קד כד) 'מה רבו מעשיך ה'', משום ד'רבו' רומז על הפלגה באיכות.

ראיתי מובא בשם הרה"ק שר שלום מבעלזא זי"ע, שמבאר הפסוק, על פי מה שכתוב בקריאת שמע (דברים ו ה) 'ובכל מאדך', ומפרשים חז"ל (ברכות נד.) ש'בכל מדה ומדה

ויש לומר עוד, שבמה שכתוב בקריאת שמע 'ובכל מאדך', יש עוד ביאור בחז"ל (ברכות נד.), שכוונת 'ובכל מאדך', הוי בכל ממוגך, ולפי פירושו זה יש לומר ביאור במה שכתוב 'וירבו ויעצמו במאד מאד', שזכו לידים במעלות האיכות, ע"י שהשקיעו דמים תרתי משמע בגידול הילדים, בפרט שהיו להם משפחות ברוכות ילדים, שהיו יולדות ששה בכרם אחד, ולכן היה מן הצורך להשקיע בילדים, שלכל ילד יהיה לו כל הצורך לגידולו.

דבר זה בא להורות לנו שכדי לזכות לילדים טובים, צריכים לקיים שני הפירושים של 'ובכל מאדך', א. בכל ממוגך, להיות מוכן להשקיע בחינוך הילדים. ב. לחיות בבחינה של 'בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאד מאד', ועי"כ יכולים לזכות ל'עהרליכער יודישער קינדער' (ילדים יראים ושלמים).

יעזור השי"ת שנוכה לגדל צאצאינו באופן שנהיה אנחנו וצאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה, עדי נוכה לביאת גוא"צ בב"א.

ירא ושלם, משא"כ אם הילד תמיד שומע מהוריו תרעומות על כל העולם, ומתלוננים כסדר על כל דבר, בית כזה אינו מסוגל לגדל ילדים טובים.

ויש לומר עוד בענין זה על פי מה שראיתי מובא שזקני הרה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע הסביר לאיזה יהודי שארץ ישראל לא נשאה חן בעיניו, שבתורה נאמר (במדבר יד ז), 'טובה הארץ מאד מאד', ובפרקי אבות (ד) נאמר 'מאד מאד הוי שפל רוח', מי שזוכה להבחינה של 'מאד מאד הוי שפל רוח' יכול לזכות ל'טובה הארץ מאד מאד', לראות בטוב הארץ.

ועל פי דבריו יש לומר שכלל ישראל במצרים זכו להיות 'עצום' במדת 'בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאד מאד', ע"י שהיתה בהם שפלות רוח, בבחינת 'מאד מאד הוי שפל רוח', ולכן היו מודים על כל מה שנתן להם הקב"ה, אע"פ שהיו נתונים תחת סבלות מצרים, ושמחתי שאחרי זה ראיתי ענין זה מובא בשם הרה"ק העמרת ישועה מדויקוב זי"ע.

רעוא דרעוין

א. גלות החומר והגוף אצל האומות,
 ב. גלות הצורה והנשמה אצל היצר הרע, שהוא המיצר והשונא הגדול של האדם, שמטריד את האדם בעסק הגוף וצרכי עולם הזה, שלא יהיה פנוי לפקח על עסקי נשמתו, ושני מיני גלויות הנ"ל זה נמשך מזה, וכאשר קרבה אל נפשי גאלה, שהוא גאולת הנפש והנשמה מיצר הרע, אז מיד הוא גאולה כוללת החומר והגוף משעבוד גלות והאומות.

ובזה מבאר מה שאומר הכתוב 'ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף', שהוא היצר הרע שחידש גזרותיו אחר שמת בחינת יוסף. שכל זמן אשר היה בחינת יוסף קיים אשר נקרא בחינת דעת לפקח בעסקי נשמה, לא שלט בו היצר הרע, משא"כ כשמת יוסף, אז 'ויקם מלך חדש' היצר הרע שהוא גלות הנשמה, ומזה נמשך גלות ממש להגוף ג"כ, עד אח"כ 'וימת מלך מצרים' היצר הרע המיצר הגדול, או מלך של עולם הזה שנקרא מצרים, 'וימת' פי' שירד ממדרגתו ע"י שנולד משה בחינת הדעת, אז הרגישו בזה מה שהיה נשמתם בגלות היצר הרע,

וימת יוסף וכל אחיו וגו'. ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף (שמות א ו, ח). וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלוקים מן העבודה (שם ב כג). ומשה היה רועה את צאן יתרו חותנו וגו' (שם ג א).

איתא בספר בן פורת יוסף להרה"ק התולדות זי"ע (מובא בספר בעל שם טוב עה"ת פרשתו במקור מים חיים ד) שיוסף הוא גדר הזכירה, לסלך השכחה והגלות, וכאשר באמת נאמר 'וימת יוסף וכל אחיו' מגדר הזכירה, 'ויקם מלך חדש', פרעה שהוא השכחה, 'אשר לא ידע את יוסף' דייקא סוג הזכירה.

'וימת מלך מצרים', פרעה שהוא השכחה ירד ממדרגתו, כשנולד משה, הדעת. והטעם שמת מלך מצרים אז ולא מקודם, כי 'ומשה היה רועה וגו' שהוא בחינת דעת שבא לכלל ישראל.

ומבאר שם, מה שהזכרתי בשבת שעברה, דיש שני מיני גלות,

ובכמו שאמרנו בשבוע שעברה, שאנו קורים פרשיות אלו בשבועות של שוכבים, שענינם גאולת מצרים, שהדרך לזכות לגאולה, יסודתו בענין גאולת הנפש כדאמרן.

'ויאנחו מן העבודה' זו עבודת השי"ת, 'ויזעקו', כשנולד משה בחינת הדעת, אז הרגישו חסרונם ויזעקו וגו' 'ותעל שועתם', ובא גאולה להצורה והחומר, עכתו"ד.

ומגריפה, מי היה רואה את פרעה נוטל סל ומגריפה ועושה בלבנים ולא היה עושה, מיד הלכו כל ישראל בזריות ועשו עמו בכל כוחם, לפי שהיו בעלי כח וגבורים, כיון שחשכה, העמיד עליהם נוגשים ואמר להם חשבו את הלבנים.

בספר אורח לחיים להרה"ק רבי אברהם חיים מולאמשוב
 זי"ע (שהיה חתנו של זקני הרה"ק בעל הפלאה זי"ע ביווג ראשון) כתב לבאר מה שנאמר (שמות ג ז), 'ויאמר ה' ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי מפני נוגשיו כי ידעתי את מכאביו'. שפרעה העביד את בני ישראל בפרך, בפה רך, כדי שלא יצעקו בני ישראל אל ה', שאם היו היסורין וכובד מלאכה נגד רצונם, היו צועקין אל ה', והיו נענין, על כן התחכם עליהם להרגילם בפה רך בתוקף העבודה, עד שמחמת רוב עבודה ישכחו את

ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך (שם פסוק יג).

איתא במדרש (שמו"ר א י"א) וכן אמרו חז"ל (סוטה י"א): כי המצריים נתחכמו על ישראל לשעבדם בתחלה בפה רך ואחר כך בפרך, כי היה הדבר בהדרגה בתחלה בפה רך ע"י הסתה ופיתוי, ולבסוף בפרך לעבודה ממש ע"י הכרח ולא הניחום לצאת מן השעבוד, וכל מה שעשו הלבנים ביום ראשון שמו עליו לגזרה, שיעשה כנגדן בכל יום ויום. וכמו שמפרש רש"י (שם) שבתחילה משכום בדברים ובשכר עד שהרגילום לעבודה, ובסוף בפריכה, בשברון גוף ומתנים. בתחלה משכו המצרים את בני ישראל כדיבור רך ובתשלום שכר, עד שהרגילום לעבודה מרצונם, ואחר כך כפוח עליהם.

ובכמו כן איתא במדרש (ילקוט שמעוני א) שבתחילה פרעה נטל סל

שעבוד מצרים לא היתה על שבטו של לוי, ותדע לך, שהרי משה ואהרן יוצאים ובאים שלא ברשות.

החזקוני כתב, כי מתחלה היה פרעה משעבד עצמו עמהם כדי שיתאמצו במלאכה כדדרשינן בפרך, בפה רך, באותה שעה נזכר שבטו של לוי מה שצוה יעקב בשעת פטירתו שלא ישארו לוי לפי שעתיד לשאת את ארון הקודש, ועל כן לא רצה לוי לשעבד את עצמו ולא הכריחם פרעה. מהיום ההוא והלאה הוקבע להיות משועבד רק כל מי ששעבד עצמו.

ואיתא במדרש אגדה שאברהם מסר את התורה ליצחק, ויצחק ליעקב, ויעקב ללוי, ולוי וזרעו הושיבו ישיבות במצרים, ולפי שלא היו יודעים שום מלאכה ורק בתורה היה כל עסקיהם, על כן לא נשתעבדו במצרים.

ויש לומר לפי דברנו לעיל שגלות השעבוד נמשך מגלות הנפש, שגם תחבולות היצר הרע הוא באופן של חכמה, שבתחילה הוא מגיע לאדם בפה רך, עד שבסוף נהיה האדם משועבד ליצרו הרע, והיצר הרע מטרידו עד שהוא שוכח את ה', ורק אלו שיש להם את החזק והאומץ לא

ה', ולא יקראו אליו כלל, ויעשו בהם כרצונם, ובאמת הכניסם למ"ט שערי טומאה, וכמעט שלא נכנסו לשער החמישים, ונגלה אליהם השי"ת וגאלם, וזהו היתה כוונתו שלא יקראו אל ה', ואי אפשר להשיג שום טובה מלמעלה רק ע"י תפלה, וכיון שישכח שם ה' מהם לא יתפללו אליו.

ובאמת שהשי"ת ראה גם זאת שעשו לישראל, והתחכמו עליהם ברוב עבודה, עד ששכחו שם ה' לקרוא ולהתפלל אליו, וזהו כוונת 'ויזעקו ותעל שועתם אל האלוקים מן העבודה', רצה לומר אע"פ שלא התפללו אל ה', אלא שהם היו צועקין מרוב עבודה, וזהו הצעקה מרוב העבודה עלה אל האלוקים כנ"ל.

וזהו שאמר 'ראה ראיתי', רצה לומר שתי ראיות, אחת גודל צער תוקף העבודה, וגם התחכמותכם שישכחו האמונה מפייהם, עכתו"ד.

והנה ידוע ששבט לוי לא נשתעבדו במצרים, כמו שנאמר (שמות ה ד), ויאמר אליהם מלך מצרים למה משה ואהרן תפריעו את העם ממעשיו לכו לסבלותיכם. ומפרש רש"י, לכו לסבלותיכם - לכו למלאכתכם שיש לכם לעשות בבתיכם, אבל מלאכת

אדון עולם והתינוק יקרע דפים אלו,
לא יישאר לי האדון עולם.

והנמשל, שמי שעושה רק מה
שצריכים לעשות בלי
להוסיף עליו, עלולה תורתו להיות
שכוח ממנו ויהיה בחינה של עיקר
חסר מן הספר, רק מי שעבודתו הוא
באופן של מוסיף והולך יכול להיות
בטוח שתורתו לא תשכח, שענין
הוספה הוא גדר של זכירה, ויפקח
על עניניו שיהיה באופן הראוי.

חיוצא מכל דברנו שהבחינה של
יוסף הצדיק ומשה רבנו הוא
בבחינת הדעת, ועל ידו אפשר להתגבר
על היצר הרע. עבודתנו בימי השוכבים
הוא א. להתחזק בלימוד התורה. היות
שהתורה היא תורת משה, וידוע מה
שאמרו חז"ל (יבמות צ"ג) כל תלמיד
חכם שאומרים דבר שמועה מפיו
בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר,
ולכן כשלומידים תורת משה, שפתותיו
של משה דובבות בקבר, ואנו מעוררים
כוחו של משה שהוא דעת.

ב. שיהיה עבודתנו באופן של תוספת,
כדי לעורר הבחינה של יוסף דעת,
שבמקום להגיע לסדרי לימוד כמה
דקות מאוחר, צריך להזדרז להיות
מהמקדימין, ובאותו ענין גם בסוף

להתפתות מיצר הרע הם זוכים
להשתחרר משיעבדו הקשה.

ודברים אלו אנו רואים בחוש לגבי
היצר הרע של הכלים
המכנולוגיים, שבתחילה מגיע היצר הרע
בפה רך, ואומר לו לאדם כמה תועלת
יכולים להפיק מכלי זה, ובסוף ממרירו
עד שהוא שוכח את ה', והדברים
ידועים רח"ל.

וכדי לבאר דברי הבן פורת יוסף,
שכתב שיוסף היה מגדר זכירה,
אמשיל משל ששמעתי לפני הרבה
שנים מהרה"ג רבי יהודה מירנאור
זצ"ל אבד"ק שומר שבת בבארא פארק.
יהודי נכנס לחנות לספרי קודש, וביקש
לקנות סידור בית יעקב מרבי יעקב
עמדון, המוכר בראותו שהוא איש
פשוט, פנה אליו ושאלו מה לך עם
הסידור בית יעקב, יש לי הרבה
סידורים טובים שמתאים בשבילך, ענהו
היהודי, שיש לו תינוק בבית שקורע
דפי הסידור, ולכן הוא מחפש דוקא
סידור כמו בית יעקב, שמתחיל עם
תיקון רחל ותיקון לאה וכל מיני תפלות
אחרות עד שהוא מגיע לאדון עולם,
שאפילו אם התינוק יקרע דפים
מהסידור, וישאר לי אדון עולם, אבל
אם אני יקנה סידור רגיל שמתחיל עם

בקול רם וכח תנועת אבריו, ולקיים כל עצמותי תאמנה, ולברך על התורה בקול רם, עד שיעזרוהו מן השמים להסיר הבושה הרעה ממנו. וכן מי שאמרי פיו אינם עולים יפה ומסודר מחמת הרגל טבעו וכלי הדבור שלו, ירגיל את עצמו מ' יום להטות אזנו להדיבורים היוצאים מאליו, הן במילי דעלמא והן במילי דשמיא הן בשעת לימוד, כי הרגל של כל דבר נעשה שלטון. וכן מי שמבעו אינו מתמיד בלימודו, ירגיל את עצמו גם כן מ' יום וילמוד יותר מהרגל שלו.

והגם שרבי ר' אלימלך כתב דברים אלו למו שהגיע לשנת י"ה, אמנם נראה לי שענין זו מועיל תמיד לתיקון מידותיו.

ונתתי אל ליבי שימי השוכבים הם ששה שבועות, שהם לערך מ' יום, שהוא הזמן הדרוש לתיקון המדות כדאמרן.

יעזור השי"ת שנוכה לבחינה של דעת ועי"כ נזכה לתשובה שלימה ולגאולה שלימה, עדי נזכה לכיאת גוא"צ בב"א.

הסדר להיות מהמאחרים לצאת. וכמו כן בענין התפילה, שבמקום להגיע באמצע פסוקי דומרה, צריך להקדים לבוא כמה דקות לפני התפלה, ואם אפשר גם ללמוד לפני התפלה מה טוב. גם בצאתו מבית המדרש יראה להישאר בבית המדרש כמה דקות אחרי התפלה. וכשעבודתו בבחינה זו של הוספה, אז יהיה לו הדעת שישים לבו לפקח על עניני נשמתו, ולהתגבר על יצרו הרע.

בצעמיל קמן מהרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע

כתב (שם אות טו) שהאדם לא נברא בעולם רק לשבר את הטבע, כגון מי שנולד בטבע של עקשנות, ישבר את טבעו מ' יום רצופים לעשות דוקא להיפך ממה שיעלה במחשבתו. וכן מי שכטבע עצל, ירגיל את עצמו מ' יום רצופים לעשות כל דבר בוריוזות, הן בהולך לשכוב על מטתו, הן לקום בבוקר ממשכבו, הן בוריוזות לבישת בגדים ונטילת ידים ולנקות את גופו ולילך בוריוזות לבית הכנסת תיכף אחר קומו מהספר וכיוצא בהן. וכן מי שמטבעו ביישן מהחלק של בושה רעה, ירגיל את עצמו מ' יום להתפלל דוקא

שמחת השבע ברכות להחתן אברהם ישעי' פרקל נ"ז
 בן הרה"ח רבי פינחס פרקל הי"ו
 יום רביעי פרשת שמות ח"י טבת תשפ"ג

דרכי לספר מה ששמעתי בעצמי מאת הרב יצחק דוד רוקח זצ"ל (אביו של האדמו"ר ממכנובא שליט"א), שסיפר על זקנו הרה"ק בעל השר שלום מבעלזא זי"ע שהיה לו נכד בשם הרב מאלעסק, ופעם רצה להיכנס אל הרה"ק בעל השפת אמת מגור זי"ע, ורצה שיכניסוהו תיכף הודות ליחסו הרם, לכן אמר להמשימש שהוא נכדו של הרב מבעלזא, וכשהכניסו המשימש והציגו לפני השפת אמת בתור נכד הרב מבעלזא, נענה השפת אמת בקול: 'והסנה איננו אוכל', וביטא את הברת התיבות במהירות כאומר 'והסנה אן אייניקל', כמתכוון לומר לו שלא יתפאר בפניו על יחסו, ענה לו הרב מאלעסק שמצינו אצל אברהם ויצחק שחפרו בארות, ורק יעקב אבינו לא מצינו בו שיבנה בארות, אלא ע"כ משמע מכאן שכיון שאביו וזקנו חפרו זכו גם בעדו במה שהוא מצאצאיהם, וכמו כן שפיר יש לו להתפאר במה שהוא חוטר מגזע קדושים, ונהנה השפת אמת מתשובתו וקלסיה.

והנה בפרשתינו מצינו אצל משה רבינו ע"ה שמצא את זיווגו

ראיתי מביאים מהרה"ק רבי איציקל מפשעווארסק זי"ע שאמר בשם הרה"ק רבי אלעזר מליו"ענסק זי"ע (בנו של הרה"ק בעל הנועם אלימלך זי"ע) שיש ג' זמנים שיש בהם עת רצון מיוחדת, בסעודת מלווה מלכא – בשמחת תורה – ובשביעי של פסח, וביאר על פי משל למלך שהגיע לבקר בכפר, ורצו הכפריים לבקש ממנו את כל משאלות הלב, אלא שבזמן ששהה בכפר לא רצו להפריעו ממעשיו, רק קודם שעזב את המקום לחזור לבית מלכותו או נתאספו כל אנשי הכפר להפציר בעדם ובני ביתם, וכמו כן הוא בסעודת מלווה מלכא וכן בשמחת תורה ובשביעי של פסח שאז הוא סיום הזמן שזכינו לחסות בצל השכינה, וקודם סיום הזמן הנעלה יש לכל אחד כוח ויכולת לבקש ולזכות לישועות, ע"כ.

ודאיתי מובא שכמו כן הוא חתן בסעודת השבע ברכות האחרונה, שלאחר שבעת ימי המשתה בבוא החתן לסיום הימים הנעלים האלו, יש באפשרותו להעתיר בעדו קמיה קוב"ה לזכות לברכות ולישועות.

המים לתוך פי הזורק, מה שאין כן זה שלא רצה לקבל עד שמת בצמא' וכו' ע"ש, עכ"ד.

והנה כמו כן הוא ענין הבאר, שאפשר שיהיו שם מים רבים עד למאוד, אבל עדיין אם לא יתכופף האדם כדי לשתות ממי הבאר לא ינה לו מה שיש בסמוך אליו באר מים חיים, וזהו ענין הזיווג בין איש לאשתו, שאם רוצים חתן וכלה לזכות לאהבה ואהבה שלום ורעות, אזי צריכים הם לדעת להרכין ראש כל אחד בפני השני, ולחתן אומר שהבעל הוא זה שצריך לכופף דעתו ביוצר בפני האשה, משום שהבעל מורגל באמירת תחנון בכל יום שבו מכים על חטא, והוא יוצר רגילות להרגיש תמיד אשמתו בכל ענין.

והזכרנו מקודם את הענין מה שלא הוצרך יעקב אבינו לחפור בארות אלא לגלותם, מכוח מה שאברהם אבינו חפר בעדו והכין לו מקודם את הבארות, וכמו כן זכו החתן והכלה שיסודם מבתים גדולים זקנים וזקנות אבות ואמהות שחפרו בארות עמוקים, ולא נשאר להם אלא להרכין את עצמם ולשתות מאותם הבארות שהכינו להם, והעיקר מה

אצל הבאר, וכמו שהביא ברש"י על הפסוק (ב, טו) 'וישב בארץ מדין וישב על הבאר' וז"ל: 'לשון ישיבה, למד מיעקב שנזדווג לו זווגו על הבאר', ויש להבין מהו ענין השייכות שיש בין מציאת הזיווג לבאר.

ונראה על פי מה שהביא בספה"ק בעל שם טוב (פר' מצורע אות א) 'משל, אדם גבוה קומה מאוד עמד נגד זריחת השמש, שזרחה והקדירה חמה עליו ממש, וחכם אחד ראה מרחוק גדול חמומות אדם גדול הנ"ל שלא מצא תרופה לנפשו להקרר במים קרים על נפשו העייפה, מה עשה, בא וישב כנגדו ולקח כלי של מים לעצמו ושתה כל פעם, כדי שיראה ממנו וכן יעשה, רק שזה עם הכלי מים היה קצר קומה, וזה היה קומתו גבוה, והיה צריך להרכין ראשו ולהשפיל קומתו כדי שיקח מעט מים לצמאו, ולא רצה להכניע עצמו שיקח ממנו מים מחמת גסות רוחו וגובה קומתו, כאילו נצרך לזולתו, וזה החכם הבין זה ולא מצא תרופה לו כדי שיקח ממנו מעט מים, עד שהוכרח לירוק מעט מים למעלה נגד פני האיש הנ"ל, אולי יקח בפיו מעט מים לצמאו, והוא דחק שפתיו זה בזה, שלא יכנוס בפיו מעט מים מזולתו, שאין זה כבודו, וחזרו ונפלו

וב"ה שזכינו שסב החתן הרב משה שליט"א משתתף עמנו בשמחה זו, ובאמת אם ישתתף בכל סעודת שבע ברכות של אחד מצאצאיו אזי ילך מחיל אל חיל בלא הפסקה בלעה"ר, ומה שכוחותיו במותניו הוא מכיון שהוא חי תדיר במחשבה של 'והיה כשבתו על כסא ממלכתו', היינו להרגיש ולחיות במצב של חיות בהתרגשות שלא פג תוקפה ממש 'כשבתו' בפעם הראשונה.

ויעזור השי"ת שיוזכו הסבים והמחותנים לרוב נחת מזיווג זה ומשאר צאצאיהם, ויעזור השי"ת שיוזכו החתן והכלה לבנות בית נאמן בישראל, שיהא בנין עדי עד וקשר של קיימא ושיעלה הזיווג יפה, ושנוכה לגאולה השלימה בבנין בית המקדש בביאת גוא"צ בב"א.

שאמרו בנות יתרו על משה רבינו (ב, יט) 'וגם דלה דלה', היינו לדלות מים מהבאר בשביל להשקות אחרים הצריכים מים.

מובא בשם האמרי אמת מגור שאמר בכיבוד הכתוב (דברים יז, יח) 'והיה כשבתו על כסא ממלכתו', היינו שדרך המלך שקודם שבא למעמדו כמלך אזי הוא מביטה דברים לרוב, אבל בבואו לישב על כסא המלך הוא שוכח מכל הבטחותיו, ולכן מברכים אותו 'והיה כשבתו' היינו שגם אז בישיבתו לא ישכח ממשנה התורה.

ובמו כן אפשר לומר על חתן, שבדרך כלל הוא מחשב מחשבות לפעול דברים גדולים, אלא שלאחר החתונה הוא נרפה ממחשבותיו וכולם נגוזים מאתו.

ליקוטי דברות קודש
מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בהם מזכיר את אביו כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
מהשנה האחרונה

מוגש לרגל יומא דהילולא קדישא השני
 של כ"ק מרן אדמו"ר זצק"ל

מעמד הקמת מצבה לכ"ק אדונינו מודינו ודבינו
 רבי פינחס דוד זיעועבני"א
 אור ליום שישי פר' בא ה' שבט תשפ"ב

ואשי ישראל, כלומר אנשי ישראל הנקרבים על יד מיכאל, או יהיה מלשון אשה ריח ניהוח כלומר קרבנות ישראל, דהיינו נפשותיהן שהן עצמן נקרבות על ידי מיכאל, גם תפלתם של ישראל הכל תקבל ברצון.

בקיצור של"ה כתב, שלא יאמר בברכת רצה ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון, רק יאמר ותפלתם באהבה תקבל ברצון, כי קאי על ואשי ישראל שהם נשמות הצדיקים הנקרבים ע"י מיכאל כהן גדול של מעלה, שלא יתפללו ח"ו על מיתת צדיקים.

אבי ז"ל אמר דבר זה בחיים חיותו, והוא היה אחד מנשמות הצדיקים שהקריבו על המזבח של מעלה.

ואומר מדברי תורתו מה שאמר לי משמו הר"ר פינחס דוד פיין הי"ו בשבת שעברה, ואיני יודע אם זה דבר שאמר מדעת עצמו, או שהוא אמר ממה שראה כתוב במקום אחר.

בברכת רצה בשמונה עשרה אומרים, ואשי ישראל ותפלתם באהבה תקבל ברצון וכתב הטור (או"ח קב) אע"פ שאין עתה עבודה מתפללין על התפילה שהיא במקום הקרבן שתתקבל ברצון לפני השי"ת. ובמדרש, יש מיכאל שר הגדול מקריב נשמתן של צדיקים על המזבח של מעלה ועל זה תקנו ואשי ישראל. ועיין בבית יוסף (שם) שכתב, שדברי מדרש אלו מובאים בתוס' (מנחות קי.). וכתב הבית יוסף שלפי זה הכי פירושו

בשמי מרומים, ויש לו פחות שייכות עם עולם הזה, הוא יותר שייך לעולם הבא, ולכן אני מציבים מצבה, שמצבה הוא מלשון ניצב, שהנשמה עולה מעלה מעלה בעולמות העליונים, ואף על פי שידוע שהאדם בעולם הזה הוא הולך, ובעולם הבא הוא בבחינה מסוימת עומד, אבל בדרך כלל הנשמה בעולם העליון עולה כל הזמן מעלה מעלה, ומתרחק יותר ויותר מעולם הזה, המציבה תפקידה שהנשמה יתייצב ויהיה לה אחיזה גם בעולם הזה, לא לשכוח מעולם הזה, זה המקום שילדיו מגיעים ומתפללים, ומזכירים להנשמה שהוא השאיר ילדים בעולם הזה, שהוא השאיר יהודים שהיה מקורבים אליו בעולם הזה, שהוא לא ישכח מהם בשמי מרומים, וידאג בשבילם גם כשעולה למקום מנוחותו בעולם העליון, לא לשכוח מאלו שהשאיר בעולם הזה, וזה ענין המציבה, מציבה הוא מקום שמגיעים אליו להתפלל, וכך מתייצבת הנשמה ויש לו עדיין אחיזה בעולם הזה, שאילולא המציבה, הוא יעלה בעולם העליון מעלה מעלה, וחלילה ישכח מאיתנו בעולם הזה.

ובכן אנו מתחננים אליך טאטע! אל תשכח מאיתנו, אל תשכח מאיתנו בעולם הזה, כמה אנו זקוקים לעזרתך בעולם הזה, כמה ישועות

השלחן ערוך הרב (שם ב) כתב, 'ואשי ישראל' הן נשמות הצדיקים המקריב מיכאל שר הגדול על המזבח של מעלה, ולמטה הן הקרבנות שמקריבים הצדיקים ומוסרים נפשותיהם להקב"ה על כל דבור ודבור היוצא מפייהם המכונה בשם מזבח.

כבר הזכרתי שאבי ז"ל היה בעל יסורים נורא, ועבודתו היה בבחינה של 'ואשי ישראל ותפלתם באהבה תקבל ברצון' שאפילו בעולם הזה עבודתו היה במסירת נפש.

המקור לעשיית מציבה הוא מה שנאמר (בראשית לה ו) ויצב יעקב מצבה על קבורתה הוא מצבת קבורת רחל עד היום. בספרנו (שם) מבאר ענין המציבה, מפני שהקבר על אם הדרך, ויש לחוש לחטוטי קברי. הש"ך על התורה מבאר, שיעקב הקים מציבה לרחל, כדי שיכירו בניה את המקום ויבואו להתפלל שם, להקל הגלות מעליהם. היוצא לנו מדבריו שאחד מהענינים של מציבה הוא כדי שיהיה מקום להילדים של הנפטר שיוכלו להגיע להתפלל, והנפטר ימליץ טוב בעדם ויעלה תפילתם לפני השי"ת.

ויש לומר עוד בענין זו, נשמה בשעת היארצייט עולה למקום מנוחתו

אמרת כי כמשך ימי השבעה שאבי הקים פה בעולם הזה כל מיני ארגונים, ואני בטוח ששם בעולם העליון הוא גם יקים ארגון להביא את הגאולה שלימה, תהיה מליץ יושר בשביל כלל ישראל, כמה ישועות אנו זקוקים, כמה שאנשים עוברים בעולם הזה כל מיני תלאות וצרות, כמה חולי ישראל זקוקים לרפואות, ובפרט בתקופה אחרונה שיש הרבה חולים ר"ל, שישלח להם השי"ת רפואה שלימה, עדי נזכה שיקוצו וירגעו שוכני עפר עם ביאת גוא"צ בב"א.

צריכים בעולם הזה, די טאטע זאל זיין א מליץ יושר קודם כל בשביל די מאמע זאל זיין גיזונט, שיהיה לה אריכת ימים ושנים טובים עם בריות גופא ונהורא מעליא, וגם בשביל כל הילדים והנכדים שיהיה להם זיווגים הגונים וזרעא של קיימא, ואך טוב וחסד עם כל מיני השפעות טובות, תהיה גם מליץ יושר גם בשביל כל אלו שהיה מקורבים אליך, ובשביל כל אלו בכל הקהילות שהיו קשורים אליך שיהיה להם כל מה שזקוק בשבילם.

שולחן הטהור ליל שב"ק פרשת בא תשפ"ג שבת התכנסות לכלל אנ"ש לדגל יומ"ד קמא של כ"ק מדרן אדמו"ר זי"ע

(בראשית א ד) 'וירא אלוקים את האור כי טוב', פירוש האור הוא נקרא התורה הקדושה, ובשלומו אדם את התורה לשמה נקרא אור 'כי טוב', משא"כ אם לומדה שלא לשמה הלילה, וזה פירוש 'וירא אלוקים וכו'', פירוש הקב"ה הוא משגיח על התורה הזאת שאדם לומד לשמה ולא בשלומו שלא לשמה, כי הכורא ב"ה אינו כבשר ודם שאף שהדבר הוא לפניו ואינו נסתר מנגד עיניו יכול הוא

בספה"ק נועם אלימלך כתב לבאר הפסוק (שמות י בא) ויאמר ה' אל משה נטה ירך על השמים ויהי חושך על ארץ מצרים. וכתב לבאר פסוק זו בהקדם ביאור על הפסוק 'יוצר אור ובורא חושך' (ישעי' מה ז), ומביא שם שכבר דקדקו קמאי למה כתיב באור לשון 'יצירה' ובחושך לשון 'בריאה'. וכתב, ולי נראה כי השי"ת ב"ה ותורתו הקדושה נקראו אור אין סוף, וזה שאמר הכתוב

שהוא מושך על העולם היא העומדת לדורו ומגזין עליהם. וזהו פירוש 'נטה ירך על השמים', שתטה מכאן האור שלך שלא יגין עליהם, אזי ממילא יהיה 'הושך על ארץ מצרים'.

וזה גם הביאור במה אמרו חז"ל (מכות כג) רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שהקב"ה רצה לזכך את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שע"י התורה והמצוות זוכים לזכך העולם, עבד"ק.

זכינו שב"ק אאמור"ר זי"ע ע"י עבודתו בקודש זיכך את העולם, ובפרט כאן שהיה מניע מזמן לזמן והוא זיכך את האויר של בית המדרש ע"י עבודתו בתורה ובתפילה, ויהי רצון שזכותו – בשתי המובנים – יגן עלינו, ועל כל הנלוים אליו ועל כל כלל ישראל עדי נזכה לכיאת גוא"צ בב"א.

שלא לראות אותו הדבר, וזה הפירוש 'יוצר אור', כי התורה הקדושה הוא אור פשוט אין סוף בלי צורה, וכשהאדם לומד התורה ומלכש עצמו בהאור אין סוף, אזי לפי מדריגתו של הצדיק שהוא יש לו צורה לאור הזה, לפי מדריגתו של הצדיק שהוא המלוכש בו, וזהו 'יוצר אור', כי קודם בריאת עולם היה האור התורה התפשטות בלי צורה, אבל אחר בריאת עולם כשאדם לומד את התורה ומלכש עצמו בהאור, אזי האור הוא יש לו צורה כנ"ל, וזהו 'יוצר' לשון צורה, כי הצדיק עושה לו צורה.

וכתב שם עוד בנועם אלימלך שבזה יובן מה שרגילים לומר 'זכותו יגן עלינו', ולמה יתן הצדיק זכותו לאחר, הלא טוב לו שיקה לו לעצמו לעוה"ב שהוא אין סוף, אלא יש לפרש שזכות הוא לשון 'זך', דהיינו מה שלומד תורה לשמה, אזי זכות האור

שזה"ט ליל שביעי של פסח תשפ"ג

בגדר סוד הענינים שעברתי בתקופה האחרונה, וב"ה היו לי ניסים גלויים כסייעתא דשמיא וברחמי המרוכים, ולכן אני רוצה להודות ולהלל

הנני רוצה לנצל הזדמנות זו בעת שנתאספו כולנו לומר שירה להקב"ה בכלליות, והזמן גורם גם לומר שירה באופן פרטי. הנה אין זה

הבא בירושלים, לשנה הבא בירושלים, לשנה הבא בירושלים הבנייה' בנוסח המקובל, אני בשמעני זאת נתחייבתי, והגבאי דשם אמר לי, הוא תמיד עושה כך, ע"כ החלום.

אח"כ אמר לי חתני הרה"ג מנחם רויטמן שליט"א בשם הגאון רבי מרדכי גרוס שליט"א, שמי שחולם חלום שקורים לו לעלות לתורה צריך לצום תענית חלום, שזה סימן שקורין אותו לבית דין של מעלה וד"ל, ומה שנראה לי וודאי כי אבי ז"ל המליץ עבורי בכי"ד של מעלה ולכן הקדימני ומנע בעדי לעלות לתורה, ובזכותו זכיתי להנצל. חלום זה חלמתי בימים הסמוכים לאותו היום בו חשתי מעט בליבי. ונראה לי גם שמה שאמר לי הגבאי שהוא תמיד עושה כן, היינו שאבי ז"ל עומד שם בכי"ד של מעלה ומציל יהודים ממיתה.

יעזור השי"ת שאזכה יחד עם כל עם ישראל לבריות גופא ונהורא מעליא לאורך ימים ושנים.

להשי"ת, 'אודה ה' מאוד כפי בתוך רבים אהללנו', על כל החסד שעשה עמי הקב"ה עד היום, ובפרט שהציל נפשי, וכ"ה שאני יכול להיות בבית המדרש בריא ושלם.

הן הפיץ אני לספר בפניכם על חלום מופלא מה שראיתי בחזיון ליל באותה תקופה שחשתי בלבי מעט. אמנם כי בשעת החלום לא הבנתי פשר החלום ופתרונו, אך אח"כ כשהגעתי לבית הרפואה וב"ה יצאתי בשלום, הבנתי משמעות הדברים.

בחלומי ראיתי שאני נמצא בבית המדרש של דודי האדמו"ר מויעליפולי שליט"א בפלעטבוש בארה"ב, והגבאי שהנני מכירו על הפנים, קרא לי לעלות לתורה, ובעוד שאני קם ממקומי והולך לבימה לעליה, לפתע אני רואה שב"ק אאמו"ר זי"ע הקדים אותי ומנע בעדי לעלות לתורה והוא עצמו נגש לספר תורה, – ואנב זה היה הפעם הראשונה שראיתי את אבי ז"ל אחרי פטירתו, – והתחיל לומר בקול רם 'לשנה

שמוחת הברית מילה לדרך הנולד פינחס אליהו בן הר"ד צבי נפתלי הלוי פלונבוים הי"ו יום שני פר' פקודי כ"ו אדר א' תשפ"ב

חצי שעה יהיה לו מן המוכן מיני מאפה, ואבי ז"ל מתוקף תפקידו כנותן ההשגחה היה תמיד מפציר בו שדבר זה אסור ואינו יכול לעשות כדבר הזה.

ובבארא פארק היו אז כמה אנשים 'צדיקים' שרצו בכל כוחם לקבל לידם את ענין ההשגחה, והם היו הולכים לבעלי חנויות ואומרים להם שהכשר זה שיש בידו אינו הכשר טוב וכו' וכך היו מקבלים לידם עוד ועוד חנויות.

ובשעה שבאו לבעל אותו המאפה הנ"ל, שאל אותם האם מותר לו להקפיא את העיסה קודם הפסה, ענו לו שבודאי שמותר לו לעשות כך, והלך הוא ואמר לאבי שבעלי ההכשר האחר בן התירין לו לעשות כנ"ל ולמה אוסר הוא, ענה לו אבי שכל זמן שהוא נותן את ההכשר בחנות זה לא יתן רשות לעשות כדבר הזה.

ועדיין חשש מאוד שמא לא ישמע לקולו כיון שיש בעלי הכשר אחר שמתירין לעשות כך, ולכן תיכף במוצאי הפסה לאחר מעריב עוד קודם הבדלה חש למקום החנות,

הנה הרך הנימול זכה להקרא בשם אחר כ"ק מרן אאמו"ר זי"ע, ויעזור השי"ת שיזכה כמו כן ללכת בדרכיו ולנהוג במעשיו, ושיגדל להיות תלמיד חכם כמוהו, וכן בריבוי החסדים ומעשים טובים שהיה מופלא מאוד בהם, ובכל הענינים שנוגעים לתורה ועבודה וגמילות חסדים.

וברצוני להוסיף עוד נקודה בקשר להשם שנתנו על שמו של כ"ק מרן אאמו"ר זי"ע, הז"ל אומרים (ילקוט רמז תשע"א) פינחס זו אליהו, אבי ז"ל לא היתה דרכו לנהוג בקנאות כלל אלא רק במדת הרחמנות לכל אחד מישראל.

ורק אספר מעשה אחד הממחיש איך היה יכול להשתמש גם בקנאות במקום הנצרך, לפני שנים היה הוא נותן השגחה על חנות של מיני מאפה בבארא פארק, ובכל השנים היתה לו מריבה עם בעל המאפה, שהוא רצה להכין קודם הפסה עיסה ולהקפיא ולמכרו לגוי עם שאר מיני חמין, כך שתיכף במוצאי חמין יוכל להוציא את העיסה ועד

ישראל אהרן שליט"א זוכר את פרטי המעשה הזה.

וראה שבאמת עשה כן בעל המאפיה והנה מיני האפיה עומדים הכן למכור.

וזה מראה איך היתה דרכו בבחינת 'פינחס זה אליהו' בקנאות לשמה במקום שיש עבירה על מצוות התורה.

תיכף לקח אבי לידו כמה שקיות גדולות של זבל והכניס לתוכם את כל המאפים וברח משם והכניסם לתוך האשפה. ואחי הרה"צ רבי

דעו דדעוין שב"ק פר' עקב - מברכים חודש אלול תשפ"ב

הדבר בשנכנסים לחודש אלול, כששומעים הכרזה זו שמברכים כבר את חודש אלול יודע כל יהודי שצריך הוא להתכונן לקראת החודש האחרון זה חודש אלול שבה מסתיימת השנה.

ב"ק אאמו"ר זי"ע היה הגיל להזכיר מה ששמע מרכותיו על הענין של שבת מברכים חודש אלול, שזה כמו הצפירה שמשמיעה הרכבת שהתחנה האחרונה קרבה לבוא ויש לנוסעים להכין עצמם לקראתה, כן

סעודת צפרא דשבתא שב"ק פרשת נח תשפ"ג שבת שבע ברכות לבת הדה"ג דבי מנחם מנדל מאסטער שליט"א חדב"ן ב"ק מרן אדמו"ר זי"ע

השכינה שורה אלא מתוך דבר שמחה של מצוה, שכן שמחה מורה על ענין השלימות, ובמקום השלימות שייך שתהיה בו השראת השכינה.

ויחל נח איש האדמה ויטע כרם (ט ב) וברש"י וז"ל ויחל - עשה עצמו חולין, ויש ליתן טעם לדבריו.

ועל פי דברי המהר"ל ביאר שכן נח בזמן שהיה בתיבה היה נמצא בתכלית השלימות קרוב לרצון השי"ת,

ופעם בסעודת ר"ה חשון הזכיר ב"ק אאמו"ר זי"ע מדברי המהר"ל כביאור דברי חז"ל (שבת ל:) אין

ולפי דבריו יש לבאר שזהו ענין 'סוף מעשה במחשבה תחילה', ואיתא בשם צדיקים (עירן קדישין פרשת נח) שתיבת 'במחשבה' הוא אותיות 'בשמחה', והיינו שאם מוציא האדם לפועל את סוף מעשיו של השי"ת שיהיו ראויים ורצויים לנחת רוח לפניו יתברך, וכמו שהיתה רצונו בכריאת העולם בשביל ישראל שיקיימו את התורה והמצוות, אזי יזכה ל'שמחה' של מצוה ולהשראת השכינה.

והנה חתן וכלה עד הנישואין הם כפולג גופא, וכשהם מגיעים לברית הנישואין אזי הם באים לתכלית השלימות, ולכן הם זוכים לשמחה גדולה משום שעל ידי מצות הנישואין הם זוכים לשמחה של מצוה.

וכמו כן המחותנים לאחר שגידלו את החתן והכלה במסירות עד אין קץ להוליכם בדרכי התורה והיראה, הם זוכים לשמחה של מצוה בלא שיעור וגבול.

ואף שנתעסק בצרכים גשמיים בחיות ובכמהות עב"ז היה מרוחק בהשפעת הרע בעולם, והיה שמח על טוב גורלו להינצל ממי המבול, ועל קיום רצון השי"ת בקיום מין החיות, וכשיצא מהתיבה ירא שיחסר משלימותו שבא מכוח שמחתו ולא יזכה שוב להשראת השכינה, לכן נטע כרם לגדל ענבים בשביל לעשות מהם יין, ואיתא בהז"ל (פסחים טז) 'אין שמחה אלא ביין', ורצה לזכות לשמחה עב"פ על ידי שתיית היין.

אלא שאין נכון לעשות כן, משום ששמחה הבאה על ידי היין אינה רצויה כל כך כמו שמחה הבאה מתוך דבר שמחה של מצוה, שהיא השמחה האמיתית המביאה עמה השראת השכינה, ולכן איתא ברש"י שעשה עצמו חולקין, היינו שהוריד את מעלת השמחה להיות חולקין כמה שרצה לבוא לשמחה על ידי היין, עב"ד.

דעא דרעזין שב"ק פרשת נח תשפ"ג בביהמ"ד קהל יראים - חוסט בעיד בארא פארק

ודקדק כ"ק אאמו"ר זי"ע בשם חומש 'תורה תמימה' (כהערות), שאיך אפשר שאור החלון היה מספיק לכל התיבה, שכן אורך התיבה היה

צהר תעשה לתיבה וגו' (בראשית ו, טז).
וברש"י 'צהר - יש אומרים שהיה חלון, ויש אומרים שהיה אבן טובה המאירה להם'.

זה כפרה, ושלישית צ"ב שלפי הידוע הרי אין לירח אור עצמי אלא כל אורה מגיע מהחמה, וא"כ מה היתה הטענה, הרי מאחר שהיא רק מקבלת את אורה, הרי בזה כבר אין גדר של שני מלכים שמשתמשים בכתר אחד, והירח היא בבחינת 'גדול הסמוך על שולחן אביו' שנקרא קטן (כ"מ יב).

ותירץ שבאמת מתחילת מעשה בראשית היתה בכוח הלבנה לקבל את אור החמה, ולהחזיר אור גדול יותר מאור החמה, והיינו שהיתה בכוחה להגדיל את אור החמה בדמיון זכוכית המגדלת, ועל זה באה הטענה על שאין שני מלכים משתמשים בכתר אחד, שבאמת היה אפשר שהחמה היתה נותנת אור, והלבנה היתה בכוחה להגדיל את האור ולהעצים אותה, ומה שלא היתה בכוח האחד היתה בכוח השני, וע"י כך היתה כוחם משתווה, והיו שפיר שני מלכים משתמשים בכתר אחד, ששניהם היו בכוחם להאיר כל אחת ע"י כוחו שלה, וכדי ליישב את טענת הירח היה באמת די עכ"פ בלהשוות את כוח החזרת האור של הירח, לכוח נתינת האור של החמה, אלא בשביל שהקטין את אור הירח פחות מאור החמה מה שלא היה צריך, לכן היה כביכול השי"ת צריך שיביאו ישראל כפרה, ומובן שפיר.

שלוש מאות אמות, וביאר שבאמת היו כמה וכמה חלונות שהספיקו להאיר לכל התיבה.

וכ"ק אאמו"ר זי"ע אמר לתרין על פי דברי רש"י הנ"ל, ובאמת שניהם אמת ואלו ואלו דברי אלוקים חיים, והוא שהאור נכנס דרך החלון, והאבנים הטובות והמרגליות קיבלו את האור מחלון התיבה, והגדילו והפיצו את האור בכל התיבה כולה.

והנה ידוע מה דאיתא בגמרא חולין (ס:) 'רבי שמעון בן פזי רמי, כתיב ויעש אלוקים את שני המאורות הגדולים (בראשית א, טז), וכתיב את המאור הגדול ואת המאור הקטן (שם), אמרה ירח לפני הקב"ה ריבונו של עולם, אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, אמר לה לבי ומעטי את עצמך וכו' אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי שמיעטתי את הירח' וכו'.

והקדק כ"ק אאמו"ר זי"ע שלכאורה צריך ביאור דברי הגמרא מכמה טעמים, ראשית שאם צדקה הירח בטענתה על שני מלכים, א"כ למה אמר דווקא לה למעט את עצמה ולא את החמה, ועוד תמוה שאם אכן כך עלה הרצון לפניו יתברך שיהיה משום שטענת הירח היא צודקת, א"כ למה היה הקב"ה צריך להביא על

והנה השבתי להוסיף בכיאר דבריו הק', בהקדם דברי כ"ק אאזמו"ר מבאסטאן זי"ע שהביא בשם מרן הבש"ט הק' על הפסוק 'צהר תעשה לתיבה', שהכוונה בזה לתיבות של תורה ותפילה, שכן אנו חיים בדור בעין דור המבול מרוב התאוות הרעות הסובבים אותנו, והעצה להינצל הוא רק על ידי שניכנס לתיבה היינו להיות שקוע בתורה ובתפילה, והם שיגינו בעדנו להיות ניצלים מתחלואי העולם.

והנה יש בחינה של עבודת השי"ת בעת שלומד ומתפלל, אלא שיש בחינה נעלה מזו אם האדם עובד את השי"ת גם בזמן שעוסק בחפצי חול בשוקים וברחובות, שאם נהג את עצמו בדיני התורה אז מקיים 'בכל דרכיך דעהו', והוא נעלה כמידה כמה שמקדש את שמו יתברך גם בעניני גשמייות.

והנה נח כשיצא מהתיבה הקריב קרבנות (ה, ט), ורומז על ענין העלאת עניני הגשמייות להיותם רוחניים קרבים להשי"ת, וגם כהיום שאין ביהמ"ק קיים איתא בחז"ל (ברכות נה.) 'כל זמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על ישראל, ועבשיו שלהנו של אדם מכפר עליו', ולכן שפיר איתא במדרש על יציאתו שהוא בענין 'עת' שאין לו גבול וחלק, והוא כיון שאין

וזהו התפקיד של האב להשפיע אור תורה ומצוות על בנו, באופן שהבנים יקבלו את האור ועל ידי כן יוכלו להשפיע בחזרה אור עצום וגדול יותר ממה שקבלו, ויתקיים באב מה שאמרו חז"ל (סנהדרין קה:) 'בכל אדם מתקנא חוץ מבנו ותלמידו', שהאב המשפיע אור תורה ומצוות ויראת שמים לבניו, על ידי זה הבנים מקבלים את האור ומתעלים עד כדי כך, שעוד משפיעים בחזרה אור כפול ומכופל ממה שקבלו, עכ"ד.

ויש להוסיף על דברי קדשו, על פי מה שכתב בספה"ק זרע קודש על הפסוק (ה, טז) 'ויאמר ה' לנח צא מן התיבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתך', ובמדרש (בר"ר לה, ו) דרשו על הפסוק (קהלת ג, א) 'לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים' וז"ל 'זמן היה לנח ליכנס לתיבה, שנאמר בא אתה וכל ביתך אל התיבה, וזמן היה לו שיצא ממנה, שנאמר צא מן התיבה', ע"כ.

וביאר שכן ישנם שתי בחינות בזמן, הא' הוא 'עת' הרומז לענין למעלה מן הזמן שאינו ניתן להיחלק, והב' הוא 'רגע' הרומז לזמן מוגבל ומוחש, וכדאיתא בחז"ל (ברכות ז.) 'א-ל זועם בכל יום, וכמה זעמו רגע', ומשמע שיש לו חלק וגבול, עכ"ד.

בהיותו עוסק בצרכי חול בעוה"ז, הריהו מפיין ומגדיל את אור התורה גם במקומות הגשמיים, ובוזה נעלית מעלתו מאוד.

ויעזור השי"ת שנזכה לעבוד את השי"ת בין בתורה ובתפילה ובין בהיותנו שקועים בעניני העוה"ז, ובזכות זה ניצל מכל הפגעים ומרעין בישין בעולם הזה, ונזכה לגאולה השלימה ולבנין ביהמ"ק כביאת גוא"צ בב"א.

לעבודה זו השגה גבולית, אלא נשגבה מעלתה ביותר עד אין חקר.

והנה ראינו לעיל בדברי אאמו"ר זי"ע שהאור היה נכנס לתוך התיבה והאבנים הטובות היו מפיצות את האור לכל אורך התיבה, ובן היתה כוח הלכנה לקבל את האור מהחמה ולהגדילה ביותר, ולפי דברינו יבואר ביותר שהכוונה בזה לאור התורה, והאדם המתנהג בדרכי התורה גם

סעודת צפרא דשבתא שב"ק פר' לך תשפ"ג
שבת שבע ברכות לבת כ"ק אדמו"ר מבאטאשאן שליט"א
חדב"ן כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע

ואמר על פי דברי אביו כ"ק אאמו"ר זי"ע על הפסוק צא מן התיבה וגו' (בראשית ה, טז), ורמזו בזה על תינוק היוצא ממועי אמו לאוויר העולם, שעד שנולד, מלאך מלמדו כל התורה כולה וכיון שבא לאוויר העולם בא מלאך וסטרן על פיו ומשכחו כל התורה כולה (נדה ל), וזהו צא מן התיבה, שעל אף שלכאורה יש שלימות כשהתינוק לומד תורה כמעני אמו, בכל זאת הציווי הוא לצאת לאוויר העולם ולשכוח את התורה ולהתחיל להתגדל ולהתעלות בכוחות עצמו וע"י כך

לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה (יב, א-ב). וברש"י, שאודיע טבעך בעולם.

כ"ק אאמו"ר זי"ע אמר בשלום זכר לנכדו לוי יצחק הלוי נ"י בן לאחי כ"ק אדמו"ר שליט"א בהיילנד פארק שצריבים להבין מהו שהיה הקב"ה צריך להבטיח לאברהם אבינו ע"ה שכר שיגדיל את שמו ויודיע טבעו בעולם בעבור קיום הציווי של לך מארצך וכו'.

בלידתו יש נפילה וירידה מהמעלה שהיה בה, ולשמחה מזה זו עושה. אלא שאדרבה, ירידה זו צורך עלייה, שע"י שיוצא מהמקום אליו היה רגיל וכו' היה לו נח, וע"י קשיים, מניעות ועיכובים הוא מסגל לעצמו מחדש את עבודת הבורא ב"ה, בזה יש בידו להתעלות ולהתרומם הרבה מעבר למעלה שבה היה לפני לידתו, ועל כך השמחה.

וכמו כן צריך להיות עבודת האדם בכל ימי חייו, שצריך לשמוח בשמתמודד עם קשיים חדשים בעבודת הבורא.

ויש להתאים מילים אלו גם לענין חתן וכלה שגדלו בבית הוריהם ובשמגיע זמן החתונה צריכים לקיים בעצמם 'על בן יעזוב את אביו ואמו' לעזוב את בית הוריהם שהתרגלו בה, אמנם צריכים הם להבין שרק כך יגיעו לשלימות הרצויה.

מגיע לשלימות גדולה ומעולה יותר מהמצב של תינוק במעי אמו.

והנה אברהם אבינו ע"ה היה עוסק בקירוב רחוקים ופרסום שם ה' במקומו, ועל פי דרך העולם לא היה רוצה לשנות את מקומו ולעבור למקום חדש שהאווירה שם אחרת והחברה שם שונה, ושם להתחיל מחדש בפעילות של הפצת שם ה', ולכן הקב"ה היה צריך גם לבאר לו שאדרבה, האמנם ששינוי האווירה קשה הוא, בכל זאת רק ע"י השינוי וההתמודדות עם הקושי, הוא יכול להגיע למעלות גדולות שלא היה מסוגל להם במקומות שגדל בהם והיה רגיל אליהם מקטנות.

וזהו שיש לשמוח בלידת תינוק, שעל אף שעד עתה במעי אמו היה לו כל מה שצריך למחייתו ללא צער והיה יושב ולומד כל התורה כולה, ולבאורה

סעודת הברית לדרך הנימול פינחס
בן הדה"ג ר' מנחם מנדל פרנקל שליט"א
ונכד ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
 יום שלישי פר' וישב י"ט כסלו תשפ"ג

לוי יצחק בן הרב יחיאל מיכל שליט"א, שהשי"ת אמר לאברהם אבינו (בראשית יז, א) 'התהלך לפני

ואזכיר איזה ענין מכ"ק מרן אדמו"ר זי"ע שהתינוק הרי נקרא על שמו, מה שאמר בברית לבן אחי -

בקידושין (כב): 'רבן יוחנן בן זכאי היה דורש את המקרא הזה כמין חומר, מה נשתנה אוזן מכל אברים שבגוף, אמר הקדוש ברוך הוא, אוזן ששמעה קולי על הר סיני בשעה שאמרתי כי לי בני ישראל עבדים ולא עבדים לעבדים, והלך זה וקנה ארון לעצמו ירצע', ועמד אאמו"ר ז"ע על מה שרוצעים אותו באוזן על מה ששמע בהר סיני, ולמה לא צייתה התורה לרצוע את העין, שכן איתא בתורה (שמות כ, טו) 'וכל העם רואים את הקולות', ולא לשמיעה בלבד זכו בהר סיני אלא אף לראייה.

וביאר בזה על פי דברי ספר החינוך (הערת המחבר): 'וגם כן הסכימה דעת הכל מטעם זה, לקבל מפי אבותיהם וזקניהם עדותם במה שמוספרים להם שאירע בימיהם או בימי אבות אבותיהם, ואין ספק כי בהיות האבות המעידים רבים, ואותם שאירע בימיהם המעשה וראו אותו בעיניהם רבים, יתחזק הדבר בלב הבנים השומעים, על כן כשרצה האלוקים לתת תורה לעמו ישראל, נתנה להם לעיני שש מאות אלף אנשים גדולים מלבד טף ונשים רבים, להיות כולם עדים נאמנים על הדברים, גם למען תהיה העדות יותר חזק ונאמן זכו כלם למעלת הנבואה, לפי שאין

והיה תמים, וברש"י שם: 'והיה תמים, עבשיו אתה חסר חמשה אברים, שתי עינים שתי אזנים וראש הגויה, שאוסף לך אות על שמך ויהיו מנין אותיותך מאתיים ארבעים ושמונה כמנין אברין', ובשלמא ראש הגויה שפיר מובן למה נתוסף לו עבשיו על ידי מצות המילה, אבל שתי העינים ושתי האזנים הרי היו לו גם קודם לכן, ומה נתוספו לו בהם עבשיו.

וביאר שבפרשת קריאת שמע נאמר (במדבר טו, לט) 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם', וברש"י שם: 'הלב והעינים הם מרגלים לגוף ומסרסרים לו את העבירות, העין רואה והלב חומד והגוף עושה את העבירות', ואם כן יוצא שבשביל לבוא לשלימות תכלית ענין הברית מילה שהוא כדי להחליש את כוח היצר, צריך לכך שישמור את עיניו שלא יתורו אחרי הרע וההבל, ועל ידי כך יכרית את ערלת הלב בשלימות.

אלא שעדיין צ"ב מה ענין האזנים למצות ברית מילה, וביאר אאמו"ר ז"ע עפ"י דברי המכילתא (דרי' משפטים מס' הניקין פר' ב) 'ומה ראתה אוזן שתרצע מכל איבריה, היה רבן יוחנן בן זכאי אומרה כמין חומר, אוזן ששמעה לא תגנוב והלך וגנב, היא תרצע מכל אבריו', ובגמרא

כמה שיוודע מצד הנבואה נופל ספק לעולם, ע"כ.

שהם מחזקים ומסייעים לקיום האמונה במסורת הדורות.

ולכן נמצא שכל המסורת העוברת מדור לדור הכול בא מכוח הראייה של אבותינו במוצרים ובמעמד הר סיני, שלא הסתפק השי"ת להשמיע לנו בלבד את דברי התורה אלא רצה שנראה בעינים ג"כ כדי שתתחזק על ידי כך אמינות האמונה, וכזה תלוי המשך המסורת העוברת לדורות הבאים.

ואפשר לומר שלכן נהגו בתפוצות ישראל לקרוא את שם הנימול בשמות זקני ולמעלה, שיש בזה משום רמז לכוח המסורת העוברת מאב לבן ולנכדיו הלאה, והוא מסייע לכך שיגדל התינוק וילך בדרכיו של אבותיו בדרכי התורה והיראה, וכזה הוא ממשיך את מסורת התורה מהר סיני.

ונראה להוסיף שכמו כן הוא בכרית מילה, שבזה מכניס האב לבנו את המשכיות המסורת מהר סיני, ולכן שייך לענין זה האוזנים והעינים, כמה

וכמו כן אצלינו נקרא רך הנימול על שם זקנו אבי זי"ע, והוא היה נקרא על שם זקנו האדמו"ר הראשון מבאסטאן, שהשם הזה הולך למעלה בקודש עד זקני בעל הפלאה זי"ע.

זכר שולם יהיה צדק

לזכר נשמת

מאוד עינינו עטרת ראשינו ותפארתנו

ב"ק מרן אדמו"ר

רבי פינחס דוד הלוי זצוקללה"ה

בן ב"ק מרן אדמו"ר

רבי לוי יצחק הלוי הורוויץ זצוקללה"ה

מבאסטאן

ביהן למעלה מיובל שנים ברמה

באבדק"ק חוסט

ממרום ימליץ טוב בעדינו

ויחיש ה' פדות נפשנו

ובמהרה יבוא בן דוד לגאלינו

בבגין בית מקדשינו ותפארתנו

במהרה בימינו

נסתלק למגינת כל לב

ראש חודש שבט תשפ"א

ת.ג.צ.ב.ה